

τὴν κόμην οὕτως (ὄγκος) ὥστε νὰ φαίνεται ἡ κεφαλὴ πολὺ ὑπεράνω τῆς θέσεώς της. Πρὸς τὸ διατηρῆσαι δὲ ἀναλογίαν τινα ἐδέοντο καὶ περιστεριδίων, καὶ προγαστριδίων, καὶ χειρίδων, καὶ ἀναξυρίδων ἅπερ καὶ εἶχον πρὸς δὲ οἱ ὑποκριταί, δὲν ἐξίρχοντο μὲ γυμνὸν τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἔφερον ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, καὶ προσωπεῖα. Ὑπάρχουσι τινες λέγοντες ὅτι τὰ προσωπεῖα διατηροῦντα πάντοτε τὸ αὐτὸ αἶσθημα, ὅπερ ὁ τεχνίτης ἔδωκεν αὐτοῖς, ἡλάττουσαν τὴν ἀξίαν καὶ ἐπιτυχίαν τοῦ ὑποκριτοῦ, διότι ὁ θεατὴς δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὰς διαφορὰς ἐντυπώσεις (1) τὰς ζωγραφιζομένας ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ νομίζομεν ὅμως, πρῶτον μὲν ὅτι καὶ ἄνευ προσωπείου ἂν παρίσταντο οἱ ὑποκριταί οἱ θεαταὶ δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ἴδωσι τὰς διαφορὰς διασκευὰς τοῦ προσώπου των, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀπροστάσεως· ἔπειτα δὲ ἠδύναντο οἱ ἀρχαῖοι, οἱ λατρευταὶ ἐκεῖνοι τοῦ καλλοῦ, νὰ ὑποφέρωσιν ὑποκριτὴν κατερχόμενον ὅπως ὑποκριτὴ ἥρωα, ὑποκριτὴν, λέγομεν, ὅν ἴσως ἡ φύσις ἤθελεν ἀδικήσῃ κατὰ τὴν καλλοῦ, πλουτίσει δὲ κατὰ τὴν τέχνην τοῦ δράν καὶ τοῦ ψάλλειν; συνεπεῖα τούτων τὰ προσωπεῖα ἦσαν ἀναγκαιότατα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

V

ΠΕΡΙ ΘΕΑΤΩΝ.

Ἐκαστος πολίτης Ἀθηναῖος θέλων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ θέατρον ὤφειλε νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Θεατρώνου τὸ σύμβολον, ὅπερ εἰσερχόμενος ἐπέδεικνε μόνον εἰς τὸν θυρωρόν. Οἱ θέλοντες νὰ ἴδωσι τὴν διδασκαλίαν δράματός τινος, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ καθέξωσι θέσιν εὐάρεστον, ἐλάμβανον τὰ σύμβολα πρὸ τῆς ἐορτῆς. Πολλάκις ὅμως, ὅτε ἡ συρροὴ ἦτο μεγίστη, ἠναγκάζοντο οἱ ὑπολειφθέντες νὰ ἴστανται ὀρθοί.

Οἱ θεαταὶ μένοντες ἐντὸς τοῦ θεάτρου δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἐπείνων φυσικῶς τῷ λόγῳ· ἕνεκα τούτου ἐλάμβανον μεθ' ἐχυτῶν κρύα τινα φαγητά, οἷον κυάμους, ἀστραγάλους καὶ τὰ τοιαῦτα, ἂν καὶ πολλάκις διένειμεν ἐκ τούτων καὶ οἱ διδάσκων τὸ δρᾶμα!

Φιλονεικία μεγάλη ὑπῆρχε παρὰ τοῖς φιλολόγοις ἂν καὶ αἱ γυναῖκες ἐφοίτων εἰς τὸ θέατρον.

Ὁ Becker (1) ὅμως διὰ πειστικωτάτων ἐπιχειρημάτων καὶ μαρτυριῶν ἀπέδειξε τούτο καταφατικῶς· διότι, τῇ ἀληθείᾳ, οὐδεμία ἀφορμὴ ὑπῆρχεν ἔλλογος ἕνεκα τῆς ὁποίας νὰ ἀποτρέπωνται αἱ γυναῖκες τῆς μᾶλλον θρησκευτικῆς ταύτης τελετῆς. Αἱ Δέσποιναί ἴσως δὲν ἤρχοντο εἰς τὰς Κωμωδίας.

Τὸ ἀρχαῖον κοινὸν ἀπετέλουν ἄνθρωποι φιλοὶ καλοὶ καὶ πεπαιδευμένοι, καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν καὶ κριταὶ εἰδότες· διότι καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς μουσικῆς ἐγνώριζον καὶ τὴν γλῶσσαν, καὶ αὐτὴν προσέτι τὴν δραματικὴν τέχνην· δὲν ἐπεκρότουν δὲ τὴν στέφιν ποιητοῦ τινος χριζόμενοι εἰς αὐτόν, ἀλλὰ χάριν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Οἱ θεαταί, θέλοντες νὰ δείξωσι τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὑποκριτοῦ ἐκράυγαζον «Εὐδαιμονίῳ!» Πολλάκις δ' ἀπῆλθον, ὡς καὶ νῦν εἰς τὴν ἐπανάληψιν καλοῦ τινος ἑταμαχίου.

Αἱ ἀποδοκιμασίαι ἐξεδηλοῦντο διὰ συριγμάτων, διὰ φωνῶν ἀποδοκιμαστικῶν, διὰ ποδοκρουσίας καὶ τῶν τοιούτων· ἐν μεγάλῃ δ' ἀποτυχίᾳ καὶ διὰ λιθοβολίσεως [κατὰ τῶν ὑποκριτῶν (2)].

Ἐν τοῖς ὀλίγοις τούτοις, νομίζομεν, ἐξεθέσαμεν συντόμως μὲν, ἀκριβῶς ὅμως, ὅσα περὶ θεάτρου· ἐν γένει γνωστὰ ἔγειναν ἡμῖν. Ἦδη δὲ μεταβαίνομεν εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς πραγματείας ἡμῶν, ἐν ᾧ τὰ περὶ δράματος ἐκτιθέμεθα.

(Ἀκολουθεῖ).

ΜΙΡΑΒΩ.

ΓΠΟ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΩ.

Α'.

Κατὰ τὸ ἔτος 1781 ἐν Γαλλίᾳ πατὴρ καὶ θεῖος οἰογενείας τινος σπουδαίως συνεζήτουν περὶ τῆς τύχης κακῆθους ἀνθρώπου, ὃν ἠγνόουν πῶς ν' ἀποκαταστήσωσιν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς καίτοι διανύσας τὴν πρώτην πυρετώδη φάσιν τῆς

(1) charcidii pag 560.

(2) Πολυδ. Δ. 122.

(1) οἷον τοῦ τρόμου, τῆς λύπης, τῆς χαρᾶς. κτλ.

νότητος ἐκυλίετο ἔτι ἐν ταῖς παραφοραῖς αὐτῆς· ἦτο κατάχρεως καὶ ἀπολωλὼς σχεδὸν ἐκ τῆς ἀσωτείας. Καταδικασθεὶς εἰς θάνατον, διότι ἐγκαταλείψας τὴν ἑαυτοῦ ἥρπασε γυναῖκα ἄλλου, ἐφυγοδίκησε καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπεκεφαλίσθη ἐν ἀνδρικέλῳ. Ἀφοῦ δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γαλλίαν μεταμεληθεὶς δι' ὅσα ἔπραξε, καὶ ἠθικώτερος, ὡς ἔλεγε, ἐζήτησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ ἀναλάβῃ τὴν γυναῖκα του. Ὁ πατὴρ του ἐπεθύμει τοῦτο, ἐξ ὑπερβαλλούσης ἐπιθυμίας ν' ἀποκτήσῃ ἐγγόνους καὶ διακωνίσῃ τὸ ὄνομά του· ἐλπίζων οὕτως νὰ τύχῃ μαιζονος εὐτυχίας ὡς πᾶππος ἢ ὡς πατήρ. Ὁ ἄσωτος ὁμως αὐτὸς υἱὸς τριακοντούτης ἤδη εἶχε χρεῖαν γενικῆς τινοῦ ἀναμορρώσεως. Παιδαγωγία δύσκολος!

Εἰς τὴν κοινωνίαν ἐκ νέου ἐπανακάμψας ὑπὸ τίνος ἐπιμέλειαν νὰ τεθῇ; Τίς ἀνελάμβανε τὸ βῆρος νὰ ἰθύνῃ τὸν σπίνδυλον τοιοῦτου χαρακτῆρος; Ἰδοὺ τὸ αἷτιον τῆς λογομαχίας τῶν δύο συγγενῶν. Ὁ πατήρ ἤθελεν εἰς τὸν θεῖον, ὁ θεῖος δὲ εἰς τὸν πατέρα ν' ἀναθέσῃ τὴν τοιαύτην φροντίδα.

— Λάβε τον. Ἐλεγεν ὁ πατήρ.

— Δὲν θέλω. Ἐλεγεν ὁ θεῖος.

— Παραδέχῃται τῶνόντι, προσέθηκεν ὁ πατήρ, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι μηδὲν, ἀπολύτως μηδὲν, ἔχει ὁμως τὴν φιλόκαλον, τὸ ἀγυρτικόν, τὸ ῥάθυμον καὶ ἐνεργητικόν· εἶναι ταραχώδης, τολμηρός, εὐθυμος, ἀξιοπρεπὴς ἐνίστα, οὔτε σκληρῶς, οὔτε ἐπαχθῶς δέχεται πᾶσαν διαταγὴν. Τούτου ἕνεκα λησιμονεῖ τὴν χθές, καὶ ἀμέριμνος διατελεῖ περὶ τῆς αὔριον· ὑπακούει μόνον εἰς τὰς στιγμιαίας ὁρμὰς του· τέκνον ψιττακίζον ἔτι, ἀνὴρ ἀκατέργαστος, δὲν γνωρίζει οὔτε τὸ δυνατόν οὔτε τὸ ἀδύνατον, οὔτε τὴν ἡδονὴν οὔτε τὸν πόνον, οὔτε τὴν ἐργασίαν οὔτε τὴν ἀνάπαυσιν, οὔτε τὴν στενοχωρίαν οὔτε τὴν ἄνσιν καὶ ἀποθαρρύνεται ἅμα τὰ πράγματα παρουσιάσωσιν αὐτῷ ἀντίστασιν. Ἐν τούτοις νομίζω, ὅτι δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ἐξάρετον ἐργαλεῖον, ἂν χειραγωγῇ τις αὐτὸν διὰ τῆς ματαιότητος. Τὴν ὑγίαν ἠθικὴν μου καὶ τὰ ἐξάρετα μαθήματά μου παραδέχεται διότι στρέφονται περὶ πραγματικὸν τινα ἄξονα. Ναὶ μὲν γνωστὸν, ὅτι δυσκόλως ἡ φύσις μεταβάλλεται, τὸ λογικόν ὁμως χρησιμεύει ὅπως ἐπικαλύπτῃ τις τὰς ἀδυναμίας καὶ διακρίνῃ, πρὸς ἀποφυγὴν κινδύνων.

— Ἰδοὺ σὲ βλέπω, ἐπανέλαβεν ὁ θεῖος, χάριν τῆς πρὸς τὰ ἐκγονα φιλαστοργίας παραδίδοντα μαθήματα εἰς ὄρνιθα 33 ἐτῶν! Ἀναλαμβάνει τις

ὄντως βαρὺ ἔργον, ἂν θελήσῃ νὰ καλλιεργήσῃ τοιοῦτον χαρακτῆρα ἀνθρώπου ὁμοίου πρὸς ἀκανθόχοιρον ὅστις μικρὸν μὲν ἔχει σῶμα, ἀλλὰ πληθεὶς ἀκανθῶν.

Ὁ πατήρ ἀνθίστατο.

— Εὐσπλαγχνίσθητι τὸν *lalapa* ἀνεψιόν σου! Ὁμολογεῖ ὅλας τοὺς τὰς ἀμαρτίας, μεταμελεῖται διὰ τὰ λάθη του, ἔχει ἱκανότητα καὶ πνεῦμα· κεραυνὸς εἶναι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἀποπεράτωσιν οἰουδήποτε ἔργου. Ἐχει ὁμως ἀνάγκη κηδεμονίας καίτοι 33 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν! Πρέπει ν' ἀναλάβῃς αὐτὸ τὸ βῆρος. Ὅτι πρὸς ἐμὲ σὺ ἦσο πηδαλιούχος καὶ πιξίς, τὸ γνωρίζει καλῶς, τοῦτ' αὐτὸ δὲ ζητεῖ παρὰ σοῦ. Σοὶ παραδίδω αὐτόν, ὡς ἄνθρωπον σπάνιον διὰ τὸ μέλλον. Ἀμα τεθῇ ὑπὸ τὴν προστασίαν σου μὴ τὴν ἀφήσης νὰ δραπετεύσῃ. Ἔσο πρὸς αὐτὸν πατήρ, ἵνα ὠφεληθῇ καὶ ὅχι θεῖος διότι θὰ χαθῇ. Ἀγάπῃ τὸν νέον αὐτόν! κάμνει θαύματα, ἔχει ὁμως ὁ δαίμων αὐτοῦ ἀνάγκην παιδαγωγίας.

— Ὅχι, ὑπέλαβεν ὁ θεῖος, γνωρίζω ὅτι ὑπάρχουσι φύσεις τινες γνωρίζουσαι ἐπιτηδεύειν νὰ ὑποκρίνωνται καὶ αὐτὸς ἄλλοτε διατρίβων παρ' ἐμοὶ ἐφέρετο ὡς κοράσιον. Δὲν θέλω· οὔτε ἡ ἡλικία μου, οὔτε αἱ ὀρέξεις μου συγχωροῦσι νὰ κληγῶ εἰς τὸ ἐξῆς τ' ἀδύνατα.

— Ὡ ἀδελφε, ἐπανέλαβεν ὁ γέριον παρακλητικῶς, ἂν αὐτὸ τὸ παραλυμένον ἐνδύμα δύναται ποτε νὰ ῥαφθῇ σὺ μόνος εἶσαι ἱκανὸς νὰ τὸ κατορθώσῃς. Ἐπειδὴ ὁμως πρόκειται νὰ κοπῇ ἀπ' ἀρχῆς, σὺ δύνασαι πάλιν νὰ δώσῃς τὸ καλλίτερον σχέδιον. Λάβε τον, ἔσο πρὸς αὐτὸν ἀγαθὸς καὶ αὐστηρὸς· σωτὴρ αὐτοῦ γενόμενος θὰ παραγάγῃς μετὰ τινα καιρὸν ἐν ἀριστούργημα. Ἀς μάθῃ, ὅτι ὑπὸ τὴν ὀστεώδη καὶ ψυχρὰν μορφήν σου κρύπτεται ὁ κάλλιστος τῶν ἀνθρώπων, ἐν περίκοιμα τῶν ἀγγέλων. Βολιδοσκοπήσον τὴν καρδίαν του, ὕψωσον τὸ φρόνημά του. *Tu es omnis spes et fortuna nostri nominis.*

— Ποῶς, εἶπεν ὁ θεῖος. Ὡς πρὸς τὰ ἐγκλήματα τοῦ ἀδιαφορῶ, οὔτε τὸ θέτω ὡς ζήτημα. Διαίει ὁμως ν' ἀναδεχθῶ τὸ βῆρος αὐτοῦ τοῦ ταραχοποιοῦ, τοῦ ὑπερηφάνου, τοῦ κενοδόξου, τοῦ ἀπειθοῦς ἀνθρώπου, τῆς κακῆς αὐτῆς καὶ ἐλαττωματικῆς φύσεως; Γνωρίζω, ὅτι ἔχει ἐπαγωγόν, ὅτι εἶναι ὁ ἀνατέλλων ἥλιος· τοῦτο εἶναι δι' ἐμὲ πρόσθετος λόγος, ἵνα μὴ ἐμπέσω εἰς τὰς πανουργίας του. Οἱ νέοι εὐρίσκουσι πάντοτε λόλους δικαιολογητικοὺς ἀπέναντι τῶν γερόντων.

— Δὲν ἐσκέπτεσο πάντοτε οὕτως, ἀπήντησε μετὰ κατηφείας ὁ πατήρ. Ὑπῆρξε καιρὸς καθ' ὃν μοὶ ἔγραφες. «Τὸ ἐπ' ἐμοί, αὐτὸ τὸ παιδί μου ἀνοίγει τὴν καρδίαν».

— Ναί· καὶ σὺ μ' ἀπῆντας «μὴ δίδῃς πίστιν· γυλάχθῃ ἀπὸ τοῦ κεχρυσωμένου ρύγχος του.»

— Τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμω; ἀνέκραξεν ὁ πατήρ, ὥσεί βιάζων τὴν κρίσιν του· δεικνύσαι αὐστηρότατος καὶ δὲν αἰσθάνεται ὅτι ν' ἀποβάλλῃ τις τὸ τέκνον του, ὡς ἓνα τῶν βραχιόνων του δὲν δύναται· ἂν ᾦτο δυνατόν πρὸ καιροῦ θὰ ἤμην μονόχειρ. Λοιπὸν ἀδελφε, εὐρίσκεται ὡς εὐρίσκεται· ἐγὼ ἀππλάσσομαι. Γέρων ἤδη, ἂν δὲν ὑπῆρχες, πρὸ πολλοῦ θὰ ἤμην εἰς τὸν τάφον. Ἐνόσω ζῶμεν πρέπει νὰ τὸν βοηθήσωμεν.

Ὁ θεῖος ὅμως ἀνὴρ θετικὸς διέκοψε τὸν διάλογον διὰ τῶν ἐξῆς.

— Δὲν θέλω. Εἶναι μωρία νὰ θελήσω νὰ πράξω τι ὑπὲρ αὐτοῦ. Σὺ εἶσαι ἀγαθός, ὁ υἱός σου ὅμως κακός. Σὲ κατέχει ἤδη ἡ ἐκγονομανία, σκέφθῃτι ὅμως, ὅτι ὁ Κῦρος καὶ ὁ Μάρκος Αὐρήλιος θὰ ἦσαν εὐτυχέστεροι ἂν δὲν εἶχον τὸν Καμβύσην καὶ τὸν Κόρροδοιον!

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀνωτέρω δὲν παρουσιάζει μίαν τῶν λαμπρῶν ἐκείνων σκηνῶν τῆς ὑψηλῆς οἰκιακῆς κωμωδίας, ἐν ᾗ τὸ σοβαρὸν τοῦ Μολιέρου ἐξισοῦται σχεδὸν πρὸς τὸ ὕψος τοῦ Κορνηλίου;

Τὸ ἐκπληκτικὸν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἶναι, ὅτι ἡ σκηνή, ἣν ἐσχεδιογραφήσαμεν, ὁ διάλογος αὐτὸς μεταξὺ πατρὸς καὶ θείου ὄντως ἔλαβε χώραν· ἐστὶ τι πραγματικόν, ὃ δύναται τὸ κοινὸν νὰ μάθῃ (*). Ἐν ἀγνοίᾳ τῶν δύο γερόντων βάσις τῆς σπουδαίας ταύτης διενέξεως ᾗτο εἰς τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῆς ἡμετέρας ἱστορίας. Ὁ μὲν τῶν γερόντων ἐκαλεῖτο Βίκτωρ Δὲ Ρικέτη μαρκήσιος Δὲ Μιραβώ, ὁ δ' ἕτερος Ἰωάννης· Ἀντώνιος Δὲ Μιραβώ. Ὁ πανοῦργος ἀνεψιὸς ᾗτο ὁ Ὀνώριος-Γαβριήλ Δὲ Ρικέτη, τὸν ὁποῖον κατὰ τὸ 1781 ἡ οἰκογένειά του ὠνόμαζε *λαίλαπα*, καὶ ἂν ὁ κόσμος γνωρίζει ὑπὸ τὸ ὄνομα Μιραβώ.

Οὗτος ὡς πρὸς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ τὸ 1781 ᾗτο ἀκατέργαστος ἀνὴρ, πλάσμα ἀσύνδετον, ὃν μὴ ἔχον θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, κατὰδικος ἐστιγματισμένος, τέλος ἀληθὲς μᾶστιξ.

Μετὰ 10 ἔτη τὴν α'. Ἀπριλίου 1791 πλῆθος λαοῦ ἄπειρον σωρευθὲν πρὸ τῆς οἰκίας Σωσσέ-

Δαντέν (*Chaussée d'Antin*) ἐκώλυε τὴν προσπέλασιν. Σύμπαν τὸ πλῆθος αὐτὸ ᾗτο κατηφές, σιωπηλόν, ἐμπληκτον καὶ περίλυπον. Ἀνὴρ τις ἐν τῷ οἴκῳ ἐκείνῳ ἐψυχορράγει.

Ἡ ὁδὸς, ἡ αὐλὴ τοῦ οἴκου, αἱ κλίμακες, οἱ ἀντιθάλαμοι ᾗσαν κατακεκαλυμμένοι ἀνθρώπων, πολλοὶ τῶν ὁποίων, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, δὲν ἀπεμακρύνθησαν ἐκεῖθεν. Συνωμίλουν χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἐφοβοῦντο ν' ἀναπνεύσωσι, καὶ μετ' ἀγωνίας ἡρώτων τοὺς διερχομένους περὶ τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ λαὸς οὗτος πρὸς τὸν ἀνδρα ἐκεῖνον ᾗτο ὡς μήτηρ πρὸς τὸ τέκνον. Οἱ ἰατροὶ οὐδεμίαν εἶχον ἐλπίδα. Δελτία δι' ἀπειραρίθμων χειρῶν διεσπείροντο εἰς τὰ πλήθη ἐκεῖνα, ἐκ τοῦ μέσου τῶν ὁποίων ἠκούοντο κλαυθμικρισμοὶ γυναικῶν.

— Νεανίας τις ἐν τῇ ἄκρᾳ αὐτοῦ λύπη προσέφερε γεγωνυῖα τῇ φωνῇ τὰς ἀρτηρίας του, ὅπως τὸ ἀφθονον καὶ ὑγιὲς αὐτοῦ αἷμα μεταγγίσωσιν εἰς τὰς μεμαρσμένας φλέβας τοῦ θνήσκοντος. Πάντες ἀνεξαιρέτως ἐφαίνοντο τεταραγμένοι, διότι οὐχὶ εἰς ἄνθρωπος, ἀλλ' ἔσως λαὸς ὁλόκληρος ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν τῶν Παρισίων περὶ οὐδενὸς ἑτέρου ἐγένετο λόγος.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐξέπνευσε.

Στιγμὰς τινὰς μετὰ τὴν δῆλωσιν τοῦ ἱατροῦ, ὅτι «ἀπέθανεν», ὁ πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐγερθεὶς ἐκ τῆς ἑδρας του εἶπεν «ἀπέθανε!»· τόσον εἶχε πληρώσει τὴν πόλιν εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἡ ἀπαισία αὐτῇ ἀγγελία. Ὁ M. Barrère de Vieuzac εἰς τῶν ἐξόχων ῥητόρων τῆς Συνελεύσεως ἐγερθεὶς κλαίων εἶπε τὰ ἐξῆς διὰ λυγμῶν μᾶλλον ἢ λέξεων «Ζητῶ ἡ Συνέλευσις νὰ καταχωρίσῃ νεῖς τὰ πρακτικὰ τῆς πενθίμου ταύτης ἡμέρας πτὴν ἐκφρασιν τῆς λύπης, ἣν ἠσθάνθη ἐπὶ τῷ θθνάτῳ τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρός· νὰ προσκληθῶσι δὲ ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδος πάντα τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὴν κηδείαν». Ἱερεὺς τις μέλος τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς εἶπεν. «Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ του, ἐκάλεσε πτὸν ἐπίσκοπον τοῦ Autun καὶ ἐνεχείρισεν αὐτῷ ἔργον, ὅπερ εἶχε πρὸ ὀλίγου χρόνου πεπραγμένη περὶ τῶν διαδοχῶν· ἐζήτησε δὲ παρ' αὐτοῦ ὡς ὕστατον φιλίας δεῖγμα ν' ἀναγνώσῃ νεῖς τὴν Συνέλευσιν». Ἐπομένως ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Autun ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο ὡς ἀπὸ διαθήκης ἐντολοδόχος τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρός, πτὸν ὁποῖον σήμερον ὅλοι θρηνοῦμεν».

Ὁ πρόεδρος Τροσέτ προέτεινεν ἐπιτροπὴν,

(*) Ἴδε ἀπομνημονεύματα τοῦ Μιραβώ, τόμ. Ι

ἥτις νὰ παρασταθῇ ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν κηδεῖαν, ἡ δὲ Συνέλευσις ἀπήντησε «θὰ ἐπάγωμεν ὅλοι».·

Τὰ διάφορα ἐκλογικὰ τμήματα τῶν Παρισίων ἐζήτησαν νὰ ἐνταφιασθῇ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς συμμαχίας, ὑπὸ τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος.

Τὸ Διευθυντήριον ἐπρότεινε νὰ ὀριθῇ τάφος αὐτοῦ ἡ ἐκκλησία τῆς Ἀγ. Γενεβιέβης καὶ νὰ ψηφισθῇ, ὅπως ἐν τῷ οἰκοδομῆματι αὐτῷ κατατίθεται ἡ τέφρα τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν.

Ὡς πρὸς τοῦτο ὁ Κ. Παστορὲ γενικὸς ἐπίτροπος τῶν ὑποθέσεων τῆς κοινότητος εἶπε «Τὰ πδάκρυα, τὰ ὁποῖα ἀποσπᾷ ἡ ἀπώλεια τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ ἀνδρὸς δὲν πρέπει νὰ μείνωσι δάκρυα πᾶγονα. Πλείστοι λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος περιέπλεον ἐντὸς κεχωρισμένων μνημείων τοὺς πλερεῖς καὶ ἥρωας αὐτῶν. Τὴν λατρείαν αὐτὴν πρὸς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀνδρίαν ἀποδώσωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τῷ Μιραβῶ διὰ τὴν πᾶγάπην τῆς εὐημερίας καὶ ἐλευθερίας τῶν ἀνθρώπων! Γεννηθῆτω ὁ ναὸς τῆς θρησκείας ναὸς τῆς πατρίδος, γεννηθῆτω ὁ τάφος ἐξόχου ἀνδρὸς βωμὸς τῆς ἐλευθερίας!»

Ἡ Συνέλευσις ἐχειροκρότησεν.

Ὁ Βαρνάβας εἶπεν «Ὅντως ἄξιός ἐστι ὁ ἀνὴρ αὗτος τῶν τιμῶν, ἃς τὸ ἔθνος ὀφείλει ν' ἀπονέμῃ πρὸς τοὺς ὑπηρετήσαντας αὐτὸ μεγάλους ἀνδρας».

Ὁ Ροβερσπιέρος, δηλ. ὁ φθόνος, ἐγερθεὶς ὡς αὐτὸς εἶπεν «Ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ, καθ' ἣν πικραχόθεν ἐνορᾷ τις τὴν λύπην, τὴν ἐπέφερεν ἡ ἀπώλεια τοῦ παριφανοῦς αὐτοῦ ἀνδρὸς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰς κρισιμωτέρας ἐποχὰς ἀνέπτυξε τοσαύτην κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ γενναϊότητα, οὐδεὶς ὁ ἀποκρούων τὰ δείγματα τῆς τιμῆς, ἢ αὐτῷ ἀπονέμονται. Ὑποστηρίζω τὴν πρότασιν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μου».

Δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οὔτε δεξιὰ, οὔτε ἀριστερὰ πλευρὰ ἐν τῇ ἐθνικῇ Συνελεύσει, ἡ ὁποία παμψηφεὶ ἐξέδωκε τὸ ἐξῆς ψήφισμα.

«Τὸ νέον οἰκοδόμημα τῆς Ἀγ. Γενεβιέβης προορίζεται ὡς ταμεῖον τῆς τέφρας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν.

«Ἐπὶ τοῦ αἵτώματος ἐγχαραχθήσονται τὰ ἐξῆς.

ΤΟΙΣ ΜΕΓΑΛΟΙΣ ΑΝΔΡΑΣΙΝ
Ἡ ΠΑΤΡΙΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΣΑ.

«Τὸ νομοθετικὸν σῶμα ἀποφασίσαι τίσι ἡ τιμὴ αὐτῇ ἀπονεμηθήσεται.

Ὁνῶριος Ρικέτης Μιραβῶ ἀξιοῦται τῆς τιμῆς ταύτης».

Ὁ πρὸ ὀλίγου ἀποθανὼν ἦτο ὁ Ὁνῶριος Μιραβῶ, ὁ μέγας ἀνὴρ τοῦ 1791, ὁ μηδαμινὸς τοῦ 1781.

Τὴν ἐπαύριον τοσοῦτος ἦτο ὁ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ συνοδεύων λαὸς, ὥστε κατεῖχε διάστημα μιᾶς λεύγης. Δὲν παρευρίσκειτο εἰς τὴν κηδεῖαν ὁ πατήρ του, ὡς ἀποθανὼν γέρον ἤδη τὴν 31 Ἰουλίου 1789, τὴν παραμονὴν τῆς πτώσεως τῆς Βαστίλλης.

Οὐχὶ ἀσκόπως προσηγγίσαμεν τὰς δύο χρονολογίας 1781 καὶ 1791. Τὰ ἀπομνημονεύματα καὶ τὴν ἱστορίαν, τὸν πρὸ Μιραβῶ καὶ τὸν Μιραβῶ μετὰ, τὸν Μιραβῶ κρινόμενον παρὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ τὸν Μιραβῶ κρινόμενον παρὰ τοῦ λαοῦ. Ἐν τῇ παραθέσει ταύτῃ ὑπάρχει ἀνεξάντλητος πηγὴ μελετῶν. Πῶς μετὰ 10 ἔτη ὁ δαίμων μιᾶς οἰκογενείας μετεβλήθη εἰς θεὸν ἑνὸς ἔθνους;

Ζήτημα βαθύ!

Β'.

Μὴ ὑπολάβῃ τις ὅτι ὁ ἀνὴρ αὐτὸς ἅμα ὡς ἐξῆλθε τῆς οἰκογενείας του, ὅπως ἐμφανισθῇ εἰς τὸν λαὸν προσηγορεύθη παραυτίκα θεός. Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου δὲν λαμβάνουσι τοιαύτην ἐκβάσιν ἀφ' ἐαυτῶν, διότι ἐνθα ἡ μεγαλοφυΐα ἀνυψοῦται ὁ φθόνος ἔρπει. Τούναντίον ἄχρι θανάτου οὐδέποτε ἄνθρωπος πληρέστερον καὶ διαρκέστερον εἰς οὐδὲν ἐλογίζετο, ὅσον ὁ Μιραβῶ.

Ὅταν ὡς βουλευτὴς τοῦ Αἰξ (Αἰχ) ἀφίκετο εἰς τὰς γενικὰς συνελεύσεις τῶν τάξεων οὐδεὶς ἐζήλου αὐτὸν· σκοτεινὸς καὶ δύσφημος διετέλει καὶ οἱ εὐυπόληπτοι ὀλίγον ἐταράσσοντο· δυσειδὴς καὶ κακόπλαστος ἐκίνει τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν εὐειδῶν· τὴν εὐγένειαν αὐτοῦ ἐκάλυπτε τὸ μέλαν ἐνδύμα καὶ τὸ πρόσωπόν του αἰ οὐλαὶ τῆς εὐλογίας. Τίς ἤθελε ζηλοτυπήσει αὐτὸν τὸν βιοπλανῆ, τὸν κατάδικον, τὸν δύσμορφον τὸ τοῦ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα, τὸν διεφθαρμένον, τὸν ὁποῖον οἱ πολῖται τοῦ Αἰξ ἀπέστειλαν βουλευτῆ εἰς τὰς γενικὰς Συνελεύσεις τῶν τάξεων ἐν πυρετώδει πολιτικῇ καταστάσει καὶ ἐξ ἀγνοίας ἀναμφιδύλως καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζωσι διὰ τί; τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς οὔτε κἂν ἐλαμβάνετο ὑπὸ

ὄψιν. Ὁ τυχὼν ἐφαίνετο ὠραῖος, πλούσιος, περί-
βλεπτος ἐνώπιόν του· οὐδενὸς ἐπεσκίαζε τὴν
ματαιότητα, οὐδ' αἱ ἀξιώσεις του ἐστενοχώρουν
τινά. Ἦτο ἀριθμὸς, ὃν αἱ ἀλλήλας ζηλοτυποῦσαι
φιλοδοξίαι οὐδὲ κἄν περενέβαλλον εἰς τοὺς ὑπο-
λογισμούς των.

Βαθμηδὸν ὁμοῦ καὶ καθ' ὅσον τὸ λυκόφως
πάσης τῆς ἀρχαίας καταστάσεως τῆς πολιτείας
προσῆγγιζεν, ἐσχηματίσθη ἀρκοῦσα σκιά πέραξ
τῆς μοναρχίας, οὕτως δὲ ἡ ἰδιάζουσα τοῖς μεγά-
λοις ἀνδράσι τῶν ἐπαναστάσεων ἀμαυρὰ λάμψις
κατέστη ὀρατὴ. Τότε καὶ ὁ Μιραβὼ ἤρχισε ν'
ἀκτινοβολῆ.

Αὐθωρεὶ ὁ φθόνος περὶ τὸ ἀκτινοδόλημα τοῦ-
το ἤρξατο ἱπτάμενος· ἐκτοτε δὲ ἐγκατέλιπε τὸν
Μιραβὼ. Παράδοξον δὲ, ὅτι οἱ φθονοῦντες πρὸ
πάντων διηκρισθήτουν μέχρι τῆς τελευταίας
αὐτοῦ πνοῆς καὶ ἤρνοῦντο ἀναφανδὸν μὴ φει-
δόμενοι καὶ πανταίων χλευασμῶν, τὴν δαιμονίαν
αὐτοῦ ρητορικὴν δεινότητα, τὸν ἀληθῆ αὐτὸν
στέφανον, ὃν οἱ μεταγενέστεροι ἔθηκαν ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς του. Τὸ βῆμα τοῦτο ὁ φθόνος ποιεῖ πάν-
τοτε, διότι λιθοβολεῖ πρῶτον τὸ ὠραιότερον πρό-
σωπον τῆς οἰκοδομῆς. Ὁμολογητέον δὲ, πρὸς ἐπί-
κρισιν τοῦ Μιραβὼ ὁ φθόνος ἀνεύρισκεν ἀνεξάν-
τλητα ἐπιχειρήματα. *Probitas*, ὁ ρήτωρ πρέπει
νὰ ἦναι ἀμεμπτος. Ὁ Μιραβὼ ἦτο ἐπιλήψιμος
κατὰ πᾶσαν ὄψιν. *Praestantia*, ὁ ρήτωρ πρέπει
νὰ ἦναι ὠραῖος. Ὁ Μιραβὼ ἦτο δυσειδής. *Vox*
amoenus, ὁ ρήτωρ πρέπει νὰ ἔχῃ εὐάρεστον τὴν
φωνήν. Ὁ Μιραβὼ εἶχε τὴν φωνὴν δύσκαμπτον,
ξηρὰν, κρυγαστικὴν, τόνου· ἐξέφερε μᾶλλον ἢ
λέξεις. *Subrisus audientium*, ὁ ρήτωρ πρέπει
νὰ ὑποδέχεται εὐχαρίστως ὑπὸ τοῦ ἀκροατηρίου.
Ὁ Μιραβὼ ἐμισεῖτο παρὰ τῆς Συνελεύσεως. Πολλοὶ
δ' ἐν τῇ φιλαυτίᾳ των συνεπέραινον λέγοντες
ὁ Μιραβὼ δὲν εἶναι ρήτωρ.

Ἐκ τῶν σκέψεων τούτων ἐξάγεται ὅτι εἰ
Κικέρωνες δὲν προσίδον τοὺς Μιραβὼ.

Βεβαίως δὲν ἦτο ρήτωρ, ὡς ἤθελον οἱ πολλοί,
ἦτο ρήτωρ ἰδίου τρόπου, κατὰ τὴν φύσιν, τὸν
ὀργανισμόν, κατὰ τὴν ψυχὴν κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ.
Ἦτο ρήτωρ διότι ἐμισεῖτο, ὡς ὁ Κικέρων διότι
ἀγαπᾶτο· ἦτο ρήτωρ διότι ἦτο δυσειδής, ὡς ὁ
Ὀρτένσιος, διότι ἦτο ὠραῖος. Ἦτο ρήτωρ, διότι
ὑπέφερε, διότι ἡμάρτησε, διότι ἦτο νέος ἐτι ἐν
ἡλικίᾳ καθ' ἣν τὰ αἰσθήματα ἀναπτύσσονται,
διότι ἐμισεῖτο, διότι ἐσκώπτετο, διότι ἐθεωρεῖ-
το ταπεινός, καταπεφρονημένος, δυσφημισμένος,

καταδεδιωγμένος, ἀπογεγυμνωμένος ἀπηγορευ-
μένος, ἐξωρισμένος, πεφυλακισμένος, καταδε-
δικασμένος, διότι ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνῆλιξ καὶ
διετέλει ὑπὸ κηδεμονίαν πέραν ἐτι τῆς ἡ-
λικίας τῆς κρίσεως, ὡς ὁ λαὸς τοῦ 1789,
οὗ ἦτο τὸ πληρέστερον σύμβολον, διότι ἡ
πατρίτης ὑπῆρξεν αὐτῷ σκληρὰ ὡς ἡ βασι-
λεία πρὸς τὸν λαόν, διότι ἀνετράφη κακῶς,
ὡς καὶ ὁ λαός, καθόσον κακῶς ἐπιδιδάχθησαν
αὐτὸν φυτεύσαντες παρὰ τὴν ῥίζαν ἐκάστης
ἀρετῆς ἀνὰ μίαν κακίαν. Ἦτο ρήτωρ, διότι,
ἕνεκα τῆς καλῆς ἐκδράσεως τῶν ἀναστατώσεων
τοῦ 1789 ἠδυνήθη νὰ χύσῃ ἐν τῇ κυνιονίᾳ τὸν
ἀναβρασμόν, ὃν κατέστελλεν ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ οἰκο-
γενείᾳ, διότι τραχὺς, ἀνώμαλος, βίαιος, ἐλατ-
τωματικός, κυνικός μεγαλόφρων, περιττολόγος,
ἀσυνάρτητος, ὀρμέμφυτα μᾶλλον ἔχων ἢ ιδέας,
τοὺς πόδας ἔχων ῥυπαροὺς τὴν κεφαλὴν δ' ἀκτι-
νοδόλον. Ἦτο περὶ πλῆσιν πρὸς τὰ πυρετώδη
ἐκεῖνα ἔτη, ἐν οἷς ἐξέλαμψε καὶ τῶν ὁποίων ἐκάς ἡ
ἡμέρα παρήρχετο φέρουσα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοὺς
λόγους του.

Τέλος δὲ πρὸς τοὺς ἡλιθίους ἐκείνους τοὺς
ὀλίγον ἐννοοῦντας τὰς περιστάσεις, καὶ ἐν μέσῳ
ἀπείρων ἀντιρρήσεων πολλὰκις εὐφυν ἀπευθύ-
νοντας αὐτῷ τὴν ἐρώτησιν, ἂν σπουδαίως ἐνόμι-
ζεν ἑαυτὸν ρήτορα, ἠδύνατο ν' ἀπαντήσῃ διὰ
μίας λέξεως. «Ἐρωτήσατε τὴν τελευταίαν μο-
ναρχίαν ἐρωτήσατε τὴν ἀρχομένην ἐπανάστασιν.»

Δυσκόλως θέλει πιστευθῇ τὴν σήμερον ὅτι
τῷ 1790 πολλοί, ἐν οἷς καὶ στενοὶ αὐτοῦ φίλοι,
τὸν συνεβούλευον πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον
νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ βῆμα ἐν ᾧ οὐδέποτε ἐ-
στέφθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, ἢ τοῦλάχισ-
τον νὰ παύρηται αὐτὸ ἥττον συνεχῶς. Ἐχο-
μεν τὰς ἐπιστολάς αὐτῶν ὑπ' ὄψιν. Ἀπίστευτον
θέλει φανῇ, εἰς τὰς ἀξιομνημονεύτους ἐκείνας
συνεδριάσεις, ὅτε ἐτάρασσε τὴν Συνέλευσιν, ὡς
ὕδωρ ἐν ἀγγεῖῳ, ὅτε συνέκρουεν ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ πάσας τὰς εὐήχους ιδέας τῆς στιγμῆς, καὶ
ἐχάλκευεν, καὶ ἀνεμίγνυε μετ' ἐπιδεξιότητος
ἐν τῇ ἀγορεύσει του καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτοῦ
καὶ τὰ πάθη ὄλων, μετὰ τὴν ἀγορευτὴν του
κατ' αὐτὴν καὶ πρὸ αὐτῆς τὰ χειροκροτήματα
ἐμιγνύοντο πάντοτε μετὰ τῆς καταβολῆς, τῶν
γελώτων καὶ τῶν συριγμῶν. Τὰ εὐτελῆ ταῦτα
γεγονότα καλύπτει σήμερον ἡ δόξα! Αἱ ἐφημε-
ρίδες καὶ αἱ σάτυροι τοῦ κυροῦ ἐκείνου ἐπλη-
ροῦντο ὕβρεων καὶ προσβολῶν κατὰ τῆς μεγα-

λοφίας, τοῦ ἀνδρός αὐτοῦ. Ἡ κατ' αὐτοῦ δὲ συνήθεια μετὰ μανίας ἐκτοξευμένη κατηγορία, ἦτο ὅτι εἶχεν ὀξείαν καὶ τραχεῖαν τὴν φωνήν καὶ ἔντονον τὸν λόγον. Τί ν' ἀντεῖπεν τις; Εἶχε τὴν φωνὴν ὀξείαν, διότι ὁ χρόνος τῶν ἀθηνῶν φωνῶν εἶχε παρέλθει· εἶχε τὸν λόγον ἔντονον, διότι καὶ τὰ γεγονότα εἶχον ἐντασιν. Οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῶν μεγάλων γεγονότων εἰσι τὸ ἀφομοίωμα.

Οὐ μόνον δὲ οἱ τῆς μοναρχίας φίλοι, καὶ τοῦτο συμβαίνει πάντοτε ἀμεταβλήτως πρὸς τοὺς μεγαλοφυεῖς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς ἰδίας αὐτοῦ φατρίας (διότι οὐδαμοῦ μινεῖται τις πλειότερον, ἢ ἐν τῇ ἰδίᾳ φατρίᾳ), κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν προετίμων ἕτερον ῥήτορα τὸν Βαρνάβαν, ἔχοντα τὰς πύτας συμπαιδείας τοῦ Μιχαῖω, ἐκλεχθέντα δὲ βεβαίως ἐκ φθόνου. Τὸ τοιοῦτον δὲ θὰ συμβαίνει πάντοτε οὕτως, διότι συμπίπτει ἐν ὁρισμένην τινι ἐποχῇ ἡ αὐτὴ ἰδέα ν' ἀντιπροσωπεύηται κατὰ βελλὸν διάφορον ὑπὸ δύο ἀνθρώπων τοῦ μὲν μεγαλοφυοῦς τοῦ δὲ ἐπιδείξιου.

Τοῦτο δ' εἶναι εὐτυχὲς σύμπτωσις διὰ τὸν ἐπιδέξιον ἄνδρα. Ἐπιτυχία ἀφρευκτος θὰ στέψη πᾶς πράξεις του. Πᾶν ὅ,τι εἶναι ἐχθρικὸν πρὸς τὸν μὲν θὰ ᾔηται φιλικόν· πρὸς τὸν δὲ. Καὶ ἐκ παντὸς λίθου, ὃν ἡ ἀξίνη καὶ τὸ πτύον, ἡ ἐπίκρισις καὶ ὁ λίβελλος ἀποσπάσωσιν ἐκ τῆς βάσεως τοῦ ἐξόχου ἀνδρός, κατασκευάζουν βῆθρον διὰ τὸν δευτερεύοντα κατὰ τὴν ἀξίαν. Πᾶν ὅ,τι κρημνίζουσιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μεταχειρίζονται ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου. Οὕτως τῷ 1790 προτέθηκαν εἰς τὸν Βαρνάβαν ὅ,τι ἀφήρεταν ἀπὸ τοῦ Μιχαῖω.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΧΙΟΝΟΣΚΕΠΩΝ ΟΡΕΩΝ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΣΚΑΝΔΙΝΑΥΙΚΟΝ

ὑπὸ

ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΟΥ «JOHN HALIFAX».

(Συνέχεια. — "ΕΞ ΦΥΛΛ. ΙΑ'.)

Ἡ Ἑρμελίνδη οὐδὲν ἐνόει τὴν ἰδανικὴν ὀραϊότητα· πᾶν δὲ τὸ μὴ ὅμοιον τῷ Ὀλαφ οὐδὲν ἐφαίνετο αὐτῇ ὡραῖον.

Ἐν τούτοις ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ μοναστηρίου

φωνή τις καθαρὰ καὶ ἡχηρὰ ἠκούσθη· ἡ δὲ νεανὶς ἐπελάθετο τῆς παιδικῆς ἀδυναμίας καὶ μόνος ὁ ἔρως κατέλαβε τὴν ψυχὴν αὐτῆς, ὥστε, ὅταν ὁ Ὀλαφ παρέστη, ἐπελάθετο ἐντελῶς ἐκείνη, πρὸς αὐτὸν δὲ καὶ μόνον προσεῖχε τὸν νοῦν.

Ὁ νεαρὸς πολεμιστὴς, εἰμένῃς τὸ ἦθος, τὴν στιγμὴν ταύτην ἐνηγκαλίσθη τὴν μνηστὴν αὐτοῦ· πλὴν δὲν ἠδυνήθη νὰ διῶδῃ τοὺς θηταυροὺς τῆς ἀφοσιώσεως τοὺς ἐγκεκλεισμένους ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ, ἥτις παρεδίδοτο αὐτῷ ὅλη, ἵνα ἀγαπήσῃ αὐτὴν μέχρι θανάτου ἐναντίον πάσης ἐγκαταλείψεως καὶ ταλαιπωρίας τῆς προσκείμενῃς ταύτης ζωῆς.

V

Ὁ Ὑάρλος Ὀλαφ πλέει περιχαρὲς πρὸς τὰς χώρας τοῦ Βορρᾶ, ἐπιδοκίμων τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ πάλαι ποτὲ ἡ ἀποθανοῦσα αὐτοῦ μήτηρ ἠγωνία ὑπὸ τοῦ τοκετοῦ ἄμα καὶ τῆς τρικυμίας μετὰ τοῦ ἀρτιγεννήτου αὐτῆς βρέφους. Μετὰ τινὰς ὥρας τὸ ἀνάκτορον τοῦ ἡγεμόνος Οὐϊκίγκου μέλει νὰ ἰδῇ μίαν ἑτι γυναῖκα τῆς Μεσημβρίας, ἥτις ὁμῶς φθάνει ὑπὸ οἰωνοῦς διαφόρους τῶν τῆς ἀτυχοῦς Κλοτίλδης. Ὁ σφοδρὸς καὶ πλήρης ἀφοσιώσεως ἔρως τοῦ Ὀλαφ οἶναί διὰ προτεχνίσματος τινὸς περιβάλλει τὴν Ἑρμελίνδην, τῆς ὁποίας τὴν ψυχὴν οὐδεὶς πλέον φόβος κατέχει. Κάθηται περιχαρὲς καὶ πραεῖα ἐπὶ τοῦ κατεστρώματος τοῦ πλοίου· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς ἀντὶ νὰ θεωρῶσι τὰς εὐρείας καὶ σιτοσπόρους πεδιάδας, ἡ τὰς ἀμπελοφύτους κλιτύας τῆς Γαλλίας, παρατηροῦσι τὰ λυσσῶντα κύματα θαλάσσης ἀχανοῦς. Τὰ ὦτα αὐτῆς συνεισθημένα νὰ ἀκούωσι τὰ θρησκευτικὰ ᾄσματα τοῦ μοναστηρίου τῆς Προβηγκίας, δὲν ἀκούουσι πλέον ἢ τὸν ὑποχθόνιον γογγυσμὸν τῶν κυμάτων τὰ ὁποῖα καταθραύονται ὑπὸ τῆς τροπιδος τοῦ πλοίου. Ἀλλ' ἡ Ἑρμελίνδη οὐδόλως φοβεῖται, διότι ὁ Ὀλαφ ἵσταται πλησίον· ἡ δὲ παρυσία του ὡς θερμὴ ἀκτίς τοῦ ἡλίου ζωογονεῖ τὴν νεανίδα· καὶ αὐτὴ ἡ παγερὰ τοῦ Βορρᾶ αὔρα Ζέφυρος εὐώδης φαίνεται αὐτῇ. Ὁ νοῦς τῆς Ἑρμελίνδης δὲν μετάγει αὐτὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, πρὸς τὰς παραλίας, τὰς ὁποίας φωτίζει ὁ ὥραιος τῆς μεσημβρίας ἥλιος, ἀλλὰ τῇ δεικνύει διὰ μέσου τῆς ὁμίχλης τὴν ψυχρὰν Σκανδιναυίαν ἥτις, ἅτε τοῦ Ὀλαφ οὕτω πατρὸς, οὐδένα τῇ ἐμποιεῖ πρόμον.

Αὐτὸς δὲ ὁ εὐτυχὲς κάτοχος τοῦ θηταυροῦ τούτου τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς καρδίας ταύτης τῆς